

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ EDMOND HARAUCOURT

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΝΟΣ ΤΡΕΛΛΟΥ

8 Σεπτεμβρίου... 'Ερχομαι άπ' τόν γιωτό. 'Όταν έπιγα στην κλινική του, με ξάπλωσε σέ μιιά φαρδειά πολυθρόνα, με στριφογύρισε δεξιά, με στριφογύρισε άριστερά, με χτύπησε στην πλάτη καί στά στήθεα καί μου είπε: «Φύλε μου την γλύτωσε φτηνά. Τά νεύρα σου είναι καλά αδερβένα. Νά πάρης τίς ψυχολογικές καί νά μου ξοφλήσης τό λογοριασμό... 1850 φράγκα όλα—όλα». 'Αγογόντης γιωτόρς!

9 Σεπτεμβρίου... Σήμερα πρέπει νά παρουσιαστώ στό γραφείο μου. Τελείωσε χτές ή άδειά μου καί πάει τό σαχάτι πελά. Φορώ τό καπέλλο μου, παίρνω τό μπιστοτιόν μου καί κατεβαίνω τά σκαλοπάτια. 'Ο θυρωρός της πολιτακοιτίας με σταματάει καταμεσής στη σκάλα καί μου λέει με ύφος γεμάτο άνησυχία: «—Κύριε Ντουράν, αλλάξτε την κλειδαριά του διακιτίου σας. 'Ο κάλφας του γενοικίου χασάτη πήρε τά παπούτσια του στό χέρι, άπ' τό μαγαζί, έδω καί μιιά βροδιάδα. Μπερδεύτηκε με τή σάρα, τή μάρα καί τό κακό συναπάντημα της γευτονιάς, έκανε λαοποδιές καί μεροδοιαρήξεις κα' έφαγε τρείς μήνες φώλαχ. Μά έπειδή ήταν γιά πρώτη φορά μουπερης στό πλημμύλημα, πήρε τό εισεργήματα της άνασπώλης κα' έτσι κυκλοφορεί έλεύθερα. Τό νού σας καί τά μάτια σας δρθάνεκα, κύριε Ντουράν...»

—Μέ υποχρέωσε, μαρκο-Μπερντό, του λέω, κουνάω τό κεφάλι μου καί του δίνω δρόμο γιά τό ύπουργείο. Ούφ!...

11 Σεπτεμβρίου... Φώναξα κάποιον κλειδαρά σήμερα τό πρωί. Μού ζήτησε ύμως όλα τά καντήλια της Παναγίας τών Πανασιών γιά νά πληρωθί, κα' έτσι τόν έδωξα, χωρίς ν' αλλάξω κλειδαριά άκόμα. 'Ακριθίσε ο βίος σήμερα καί ξεθημαίνει ή καπίστια σέ μιά, πού ζούμε μ' έναν ξερο μισθό. Ζοή νά σού πετύχη!... Μμμμ!...

21 Σεπτεμβρίου... 'Άλλοι μετλάδες πάει κα' άλλο κουνάει νήμα γιά ξεμετράδεμα. 'Έχασε κάποιο χαρτί ο τιματάρης μου καί τάβαλε μαζί μου. Είμαι, λέει, γλασσικά άφρημένος, μά μπορεί καί θεληματικά μου νά τό σούφρασα. 'Αςπειε τώρα νά σμενικωθής μαζί του! 'Όλο καί σ' έμένα συμβαίνουν ή περιουσιολογίες αυτές. Τί θά άπογίνω, άν με άπολύσούν;

23 Σεπτεμβρίου... Δόξα νάχη ο Πανάγας! Τό στρατσόχαρο έκείνο, τό ύπουργείο έκείνο έγγαρο, βρεθήκε επί τέλους. Τό είχε ξεχάσει στό κάποιο συρτάρι του γραφείου του ο τιματάρης μου. 'Όσο λοιπόν, γαίρε, κομφέτα! Δυό νάχτες άνωτός άπ' την άνησυχία μου, τζάματα καί βρεσέ. 'Αχ! Μορέ άνάκαη ανδρόθησι, πού πιά καί φάχνεις για νά βοηθής τούς τιματάρηδες; 'Από τουβλατζήδικο τούς φωνήσε;

5 'Οκτωβρίου... Τά νεύρα μου τά νοιώθω νά ξανατεντώνονται. 'Η άδειά που πήρα πρό καρού, με ώφείλησε, αλλά χρειάζομαι κα' άλλα μιιά, είκοσιήμερη πολυάχιστον. Μά πώς νά ξεστομισώ τέτοιο πράμα στό γιωτό; 'Οθέλωμε πάλι βρωμοσούχα, εκαταιωνισμύ ού σ—σασή, ψυχρή σας μέρα, λέστε τα εν τού σ—τολλάχιστον— καί τά ρέστα της παπάτας. Δηλαδή άλλα 1850 φράγκα γιά θεραπεία κα' επισκέψεις. Μά μήπως τό κόβω τά λεφτά ενά ο φουκαριές από τόν τοίχο, γιά νά τάχω πρόξερτα σέ πρώτη ζήτηση; 'Ατ' τό δημόσιο ταμείο παίρνω τή μηνιαία έλεημοσύνη μου, πού τή βάρφισαν μισθό όσοι έχουν όρεξι γιά χωρατά, κα' έτα τά φέρνω ίσα—ίσα γιά νά τρώω φρομότηρι καί νά πληρώνω τό νοία της πομπωοαλιής μου. Κάνε βυτερα θεραπεία, άν μπορείς! 'Οχ, αδερφέ!...

10 'Οκτωβρίου... 'Ένα φοικαλέο δράμα συνέθη καί λίγο έλειπε νά με σνεπαρίσω στό ματωμένα δίχτυα του. Τρέμονα τά χέρια μου πού γράφο, μά θ' άποτελειώσω τή δέηση. Καπνίζοντας ένα τσιγαράκι, θά τά βγάλω πέρα, πιστεύω. Λοιπόν, κομφέλιο, δύστυχε έάντι μου, καί σεΐς, κύριε, διαβάστε ύσα γράφο:

Λοιπόν... 'Άλλη μιιά φορά λοιπόν... Γύριξα λοιπόν χτές τά μεσάνυχτα στό διακιτίο κα' ύπνο. Στη γωνία της όδοϋ Πλάταν, χωμένος μέσα στην παγωμένη καταιχία, άκουσα ξαφνα μιιά στασραχτική κραγγή. Θά την άκούω σ' όλη μου τή ζωή, όπως την άκούω άπαράλλαξη καί τώρα πού γράφο τίς γραμμές αυτές. Κι ή κραγγή αυτή μου κάρφωσε τά πόδια στην άσφαλιτο έπίτανο, ενά ιδρωτάς κρύος μουσκέψε της ρίξες τών μαλλιών μου. Ξεχώρισα μιιά σκαά, βγαλμένη μέσα άπ' τά σκοτάδια, νά τρέχη κατεπάνω μου, ενά τρείς

άλλες σκαίες έρχόντουσαν έξωσού της καί την κυνηγούσαν. 'Η πρώτη ή σκαά μερδεύτηκε ξαφνακά μπροστά στό πόδια μου καί σωριάστηκε κατάρωμα. ενά ή άλλες χύθησαν καταπάνω της καί την κάρφωσαν άλλάμητα με κάτι κάμεις μουροσιές. Γνώρισα μονομιές τήν πύ ειάνητη σκαά, άπ' τίς τρείς πού κάρφωσαν άράδα την πρώτη, την πεσομένη γάμο. 'Ηταν ο κάλφας του χασάτη!...

'Εβγάλα μιιά βραχρή φωνή καί τίστορασα στό πόδια. Μά τό χασαπόπουλο έκείνο μ' είχε γνωρίσει, φάνεσαι, κα' αυτό καί φώναξε στους άλλους:

—Βαράτε του καί μιάς ξεφύγε ο σπούκος... Με γνώρισε καί θά μιάς προόδη στην άστουνομία...

Με κυνήγησαν λίγο, μά ξαφνακά σέ κάποιο φοικαμένο λιγάκι σταυροδρόμιο φάνεσαν άστουνομάες. 'Ακουσα μπάλα κατάνι! Μπάι! Σφύριξαν μερικές σφαίρες σ' αυτιά μου πλάι καί ξαφνακά είκοσι χέρια δινάτα τούς τσάκασαν κα' έκείνοις καί μένα. Γερά χαστούκια καί καταρασιαές πέσαν στό κορμί μου καί στό μούτρα μου, σάν νάτανε χαλάλι. Μού φάνεσαι πώς φώναξα:

—Μη με χτυπάτε έμένα. Είμαι άθώος. Οι άλλοι φταίνε... Κάποιον μαζωροσαν...

Ξερό κα' έγώ; Μήπως είμαι βέβαιος κούλας άν φώναξα; Μπορεί, στην τρομάρα μου έπάνω, νά νόμαζ πώς φώναξα. Ποιάς ξερεί! Φτάσαμε στην άστουνομία. 'Ο άστουνομός έλεπε τέτοια όρα.

Κουτότανε. Μιάς έκέλευσαν γόφια, σέ κάτι βρώμικα κελιά. 'Εγώ φώναξα. 'Α! 'Όλα—κόλα... Αίτη τή φορά είμαι βέβαιος πώς τούς φώναξα:

—Κύριε άστουνομάες, είμαι κατάν λάθος φερμένος έδώ πέρα. Δέν ξερο τίποτε άπ' την ύπόθεσι. 'Η κακή μου τύχη μόνο έφερε τά βήματά μου κείνη τή στιγμή έκεί... Είμαι ο 'Αρμάνδος Ντουράν, γραμματείας τριτης τάξεως του ύπουργείου Οικονομικών...

Μά αίτοι σήκωναν τούς όμους, γελούσανε χαχαστά καί μούλεγαν:

—Σκαριός, μη σέ ξυλοφορτώσουμε άκόμα. Αύρω τό πρωί ξεμπελέξέ τα με τόν άστουνομό.

Πρωί—πρωί ήθε ο άστουνομός. Παράξενο, πρώτη φορά είδα άστουνομό νάρχεται τόσο νορίς στό δουκιά του. Μπερόνο του! 'Εξαιρέτως μοναδική του γενοικό κανόνος. Τέλος πάντων. Είπα τά παραπάνω μου. Καλός άνθρωπος. Με πιστέψτε. Τους είπε νά μ' άφήσουν. Τούριξα τό χέρι κα' έφυγα. Μά είδα με κάποιο τρόπο, πώς ο κάλφας του χασάτη ήταν ο μόνος πού δέν είχεν πάσει!

Παίρνω μιιά έφημερίδα πρωινή καί ρίχνω μιιά ματιά στό νέα. Νάτα μας! Τό δυοκά μου φουγοράφι άνάμεσα στό δνόματα τών άπαρχηδων έκεινον. «Σ υνε λ ή φ θ η ν, έλα, ός β π ο π τ ος τ ο υ φ ό ν ο υ κ' έ γ ω!» Ρεβύλιρα στους γνωστούς μου καί θύροβος στό ύπουργείο! Θά με δώνε ύμως έλευθερο, σέ λίγη ώρα πού θά πάω στό γραφείο, μά πάλι κάτι θά μου μείνη άπ' τή ρεσιναία έτούτη!

'Εχω πυρετό. Κι άνεβαίνει άκόμα ο πυρετός μου, όμα σκέπτομα τόν άλλο. Τόν άπιστονο. Τόν κ α λ φ α τ ο υ χ α σ α π η! πού κάθεται πλάι στό διακιτίο μου καί μ' είδε πώς τόν είδα πούς ήταν χτές βράδυ πού έσφαξε σάν άρν τόν ξεριμο έκείνον.

14, 15, 16, 20 'Οκτωβρίου... Τρεμοίλα κα' αυτίνα κάθε βράδυ. 'Εφιάλτες. 'Ονειρα πώς με σφάζουν, με τρυπών, με πριονίζουν. Φέρομα με άγονία τό ιδρωμένο χέρι μου στό μέτωπό μου καί τό βροίκο κρηφο καί πού μουσακίεμον στόν ιδρωτά άκόμα. Καί τότε... Τότε... Καθώς φάχνω στό σταραβό μέσα στό θεσοκτόανο δοκιμάτο μου νάβρω σιάτρα, ξεχωρίζω μιιά σατανική, μούρητη μορφή νά με κυτάξη με σαρκασμύ άράνπισσο καί νά μου δείχη ένα θεόρατο σπατέπτο! Καί τή γνωρίζω τή μορφή αυτή. Είπε ο κ α λ φ α τ ο υ χ α σ α π η! 'Από αφορο θ' αλλάξω κατοικία.

25, 26, 27 'Οκτωβρίου... 'Ο γιωτόρς του ύπουργείου μούδωσε άδειά πέντε μέρες. Καί φάχνω άράδα τώρα, δυό—τρείς μέρες συνέχεια, γιά νάβρω κανονώργιο άπαρτεμέν. 'Απαρτεμέν; Δέν είμαστε καλά. Χά... Χά... Χά... Δηλαδή, πώς μιιά πονηκότρυπα, γιά νάσα μέσα! Διαίτα, νπούς καί βρωμοσούχα. 'Ανάθεμά σας, κομφελασμένα, ξεστομισμένα νεύρα μου. 'Ανάθεμά σε κάλφα του χασάτη. 'Αει στόν κόρωνα, επί τέλους, καί σού κα' ο φόνος πύκανες! Τι θέλεις από μένα; 'Εγώ θά βάλω σέ θεογνωσία τούς φωνάδες της Γαλλίας, καταγγέλλοντας τούς;

Σπίτι δέν βροίσομα νάχη κατάνόλο διακιτίο. Είνε τάχα γεροί οι τοίχοι; Είνε γερή ή πόρτα; Οι τοίχοι είν' όλοι από άδύναμο, ψιλό τσαμά. Μιά κλωτσιά, μιιά τρύπα κα' από κεί μέσα θά χωθή καί θά

ΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΜΑΣ

'Ο διακεκριμένος 'Αλεξανδρινός ποιητής κ. Π. Καβάφης, όστις εδρίσκειται κατ' αυτάς εν 'Αθήναις, ασθενών σοβαρώς. (Σκίτσο του κ. Σοφ. 'Αντωνιάδου).

τωπό μου καί τό βροίκο κρηφο καί πού μουσακίεμον στόν ιδρωτά άκόμα. Καί τότε... Τότε... Καθώς φάχνω στό σταραβό μέσα στό θεσοκτόανο δοκιμάτο μου νάβρω σιάτρα, ξεχωρίζω μιιά σατανική, μούρητη μορφή νά με κυτάξη με σαρκασμύ άράνπισσο καί νά μου δείχη ένα θεόρατο σπατέπτο! Καί τή γνωρίζω τή μορφή αυτή. Είπε ο κ α λ φ α τ ο υ χ α σ α π η! 'Από αφορο θ' αλλάξω κατοικία.

μέ βοή από κρεβάτια μου τη νύχτα, ο κάλαρας του χασάπη. Μιά με την κάμα στο λαρόγγι μου και κλάψε με, μάνια, κλάψε με...

28 'Ο κ τ ω θ ρ ι ο υ... 'Αγόρασα πατόλα, πουλώντας το ρολόι και το δακτυλίδι μου. Κι' έτσι γλυτόνοο τη μετακόμιση και την καινούργια προκαταβολή. 'Αει στην εύχη! 'Εξη σφαιρές παίρνει μέσα, και τις δυο θα προλάβω να τις φτυξέρω στο κορμί του κάθε καλοθελητή μου, όποιοσδήποτε και νάναι. Πήρα και μιιά κλήση, σήμερα τό μεσημέρι. Με θέλει ο άνακριτής για μάρτυρα. Κοιμήθηκα τό απόγευμα ως τ' ήλιοβασιλέματα. Είδα στον ύπνο μου τόν κάλαρα τού χασάπη άγριευμένο να ουρλιάζει:

—Τό νού σου, κανέγια, αβίου... Δέν μ' έπιασαν... Με κυνηγάν άνάμα... Μη λές για μένα πίποτε στον άνακριτή, γιατί σούβραγα τό μάτι... Οι δικοί μου βλάμψεις, όί πιασμένοι, δέν θα ξεστομίσουν λέξι για λογαριασμό μου... Φρόντισε και σ'ό να τό βουλώσης...

10 'Ι α ν ο υ α ρ ι ο υ... Ξέρω κ' έγώ; Είνε άραγε Γενάσης; Πότε πέρασε τόσος καιρός; 'Ετσι λέει όμως ό ήμεροδείχτης πούνα στον τοίχο κωρομένος. Μά πού βρισκόμια; Στην κλωνική; Είμια λοιπόν άρρωστος; 'Οχι, όχι. Είμια μιιά χαρά στην ύγεια μου. Αβίου κιάλας θα μ' άφήσουν να βγώ έξω. Θα γυρίσω σπίτι μου. Κι' ο κάλαρας τού χασάπη; 'Οχι, Θεέ μου, τί βάσανο, τί βάσανο!...

11 'Ι α ν ο υ α ρ ι ο υ... Χόσι! Χόσι! Βραδυάζει, Βοήρα χθές την κωμαρούια μου όπως την είχα άφήσει. Δέν μπορώ να καταλάβω πώς διάβολος μ' έβλεψε σε κείνη και την κλωνική. Τι στην εύχη συμβαίνει; Με πέρασαν ίσως για τρελλό; 'Οχι... 'Οχι... 'Οχι... 'Οχι... Φοβάμια... Δέν είμια τρελλός, μά μοναχά φοβάμια... Φοβάμια τόν κάλαρα τού χασάπη... 'Ας σφαλίσω τ'α πορτοκαράθρα... Νά και τό πατόλα... Τά φουίγγια του έν τάζει... Σβώνω τό φως και λέρπω στο κρεβάτι...

12 'Ι α ν ο υ α ρ ι ο υ... Δέν ήρθε άπόψε .. Θάρρη όμως αβίου...

13 'Ι α ν ο υ α ρ ι ο υ... Κρινών... Ούτε κ' άπόψε... 'Ο κάλαρας... 'Ο ΚΑΛΦΑΣ!...

14 'Ι α ν ο υ α ρ ι ο υ...

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΗΣ 15 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ :
"Χθές, περι τό μεσονύκτιο, οι έννοικοι τής έπί τής όδου 'Αμπίς Νο 87 οικίας, έξύπνησαν έντρομοι άπό τόν κρότον άλληπαλλήλων πυροβολισμών. Είσελθόντες εις τό δωμάτιο τού κ. Ντυράν, ύπουργικού υπαλλήλου, τόν εύρον νεκρόν έντός λιμνης αίματος, ήμίγυμνο! Πρόκειται, ως εξηκριβώθη, περι αυτοκτονίας κατά την διάρκειαν νευρικού παροξυσμού".

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΟΙ ΜΠΕΛΛΕΣ ΤΟΥ ΔΕΣΠΟΤΗ

Μιά όμορφοίνα παπαδιά, — Δέσποτά μου, τό και δέν τής δίνει ό Θεός παι- (τό... (διά Τί όργή Θεού έν' αυτό! και μικρός καιμύς τής μέ- (μένει. Θά με φάγη ή λαχτάρα! Τή λυπηθή τή φτωχή, τής περνάει μιιά εύχη και τής λιώνει την κα- (τάρα!

Κάνει κοφρες ταχιτικά, κάνει ξόρκια μαγικά, μά τού κάκου ή καιμύνη!

Ντρέπεται και τόν παπά... Μ' από τότε — τί καιρό πού τού ήθε βαφνικό! — Τί να γίνη; Ποϋ να π'ά να κλωνική για τ' άδειο (της. ήψ' ό δόλιος τό μετέλα (του...

Μά εκεί πού ή συλλοή τήνε δέρνει, ένα πρσί να σου μπρός τής ό Δε- (σάπτης! Τρέχουν όλες σαστικές, παπαδικές και λαϊκές, να τούς π'η τ'α πάτερμά (του!

K. ΣΚΟΚΟΣ

ΣΤΗΝ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΠΑΚΑΛΗ ΜΟΥ

Και ταραμά άπ' τ'α χείλη σου εξήγησα να πάρω όσα-όσα, μά έσύ, δέν ξέρω τό γιατί, μου είπες πώς φαλτάραμ και μωθ'γαλες... μιιά γλώσσα!

ΣΕ ΜΙΑ ΑΛΛΗ

Τί να σου πώ... Με τσάμασε ή νηστεία... — Δίχως φιλιά μπορεις και να πεθάνης — Μά σ'ό τό ξέρω έτσι πώς τό κάνει για να σου δείχνο πό πολλή... ά δ υ ν α μ ι ά !

ΣΕ ΜΙΑ ΜΑΥΡΟΜΑΤΑ

Τρελλός νοινός σε βάρπισε, άγάτη μου, θαρρώ, μά σ'ό στην τρέλλα πέρασες και τό νουό σου, Πότη. Σε βλέπω και λιγώνομαι, περνάς και λαχταρώ και ξεροκαταπίνοντας: «Όμοι, φωνώ, και πόποι β.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Ο ΑΙΣΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΓΛΩΣΣΕΣ

'Ο περίφημος Αίσωπος, ό γνώριμος τής παιδείας μας ήλικίας, πανόχημος, αλλά και σοφός μυθογράφος, πού με τούς άπαράμιλλους μύθους του έτερωσε, έδίδαξε κι' έξακολουθεί να διδάσκη γενές γενεών, γεννήθηκε, όπως είνε γνωστό, στη Φοινία και μάλιστα από μητέρα και πατέρα δούλου. 'Αλλ' άν ο Αίσωπος δέν έκληρονόμησε από τούς γονείς του παρά μονάχα τή φτώχεια και την κοινωνική σκλαβιά, έν τούτοις ή φτώχη τόν έπροίονε με τό έξαίο εκείνο πνεύμα, χάρις στο όποιο και την έλευθερία του κατορθώσε να άποκητι στο τέλος και την άθανασία να έξασφαλίση.

Σχηματικά λοιπόν με τόν Αίσωπο αναφέρεται και τό έξής περιστατικό, πού συνετέλεσε πολύ στην άπειλευθέρωσί του:

'Ο 'Αθηναίος Ξάνθος πούχε αγοράσει τόν μυθογράφο πάμφθινα σε κάποιον παζάρι, προκειμένου να παραθέσει κάποτε συμπόσιο στους φίλους του, έστειλε τόν Αίσωπο στην αγορά να φρονισθ ότι καλύτερο, κατά τή δική του άντίληψη και εκτίμηση, ύπηρχεν εκεί. 'Ο Αίσωπος κατέβηκε πράγματι στην αγορά κι' άρχισε ν' αγοράζει διάφορες γλώσσες: γλώσσες βοδιών, κατσαυδιών, άρνιών, λαγών, φασιανών, πορτοπουλιών!...

'Ολες αυτές τις γλώσσες τις πήγε σπίτι, τις μαγειρεύσε ό ίδιος με κάθε λογής κωμωκεύματα και τό μεσημέρι τις σερβίρισε στους καλεσμένους τού κυρίου του.

Μόλις ό Ξάνθος κι' οι φίλοι του είδαν τό... πρωτοφανές κι' άλλόλοστο αυτό φαγητό, καταπλάγησαν. Και πρώτος ό κύριος τού Αίσωπου τόν εκάλεσε κοντά του και τόν ρώτησε γιατί φρόνισε και μαγειρεύσε γλώσσες.

'Ο Αίσωπος όμως δέν τάχασε καθόλου.

—'Ο κύριός μου με διέταξε, είπε στον Ξάνθο, να φρονισθ ότι καλύτερο ύπήρχε στην αγορά. Κι' έγώ φυσικά φρόνισα γλώσσες. Γιατί σ'ας φαίνεται περιεργό αυτό; Δέν έκαμα τάχα τό φρόνο μου σύμφωνα με την έντολή πού μου δόσατε; 'Υπάρχει τίποτε καλύτερο άπ' τή γλώσσα στον κόσμο; 'Η γλώσσα είνε τό δρυγανο τού λόγου και τής αλήθειας, τό μέσον, με τό όποιο ή καρδιά εκφράζει τ'α αισθήματά της κι' επικοινωνεί ή μιιά ψυχή με την άλλη. Είνε τό κλειδί τής έπιστήμης και τού πολιτισμού. Με τή γλώσσα χρίζονται πολιτείες και κυβερνούνται χώρες δολόκληρες, μ' αυτή διδάσκουν, κείθουν κι' επαβάλλουν τή γνώμη τους στις συγκεντρώσεις, στα πανηγύρια, στη βουλή, στο δικαστήριο. Με τή γλώσσα εκπαιδών τόν άνότερο από τ'α καθηκοντά τους οι άνθρώποι. Δοξολογοϋν δηλαδή και έξημνοϋν τούς θεούς. Με μιιά καλή γλώσσα, μπορεί κανείς να κατορθώση τό πάν. Τό άνδρόν με τή γλώσσα του κελαιδάει τόσο γλυκά. Με τή γλώσσα έξομολογήματα τόν έρωτά μας, τραγουδάμε, ρητορεύομε...

— Καλά, καλά, φτάνει... 'Αρετά μ'ας κούρασες με τή γλωσσοκατάνα σου, τού είπε ό Ξάνθος. Πήγαινε τώρα κι' αύρο ήθλο να π'ας στην αγορά και να μου αγοράσης ότι χειρότερο ύπάρχει.

Την άλλη μέρα ό Αίσωπος, πρός μεγάλη έκπληξη τών συνδαιτημόνων και τού κυρίου του, πήγε στην αγορά, φρόνισε και μαγειρεύσε για τό μεσημέρι πάλι γλώσσες, γλώσσες διάφορες, όπως και την προηγούμενη. Δικαιολογούμενος δέ κι' αυτή τή φορά στον κύριό του, έδωσε τις ακόλουθες εξηγήσεις:

—Μήπως ή γλώσσα δέν είνε τό χειρότερο πράγμα τού κόσμου; Αιτή, κύριέ μου, είνε ή πηγή όλων τών φιλανεικιών, όλων τών διχονοιών και τών πολέμων. «'Η γλώσσα κόκκαλα δέν έχει και κόκκαλα τσακίζει», γιατί άν καμιά φορά, πολύ σπάνια βέβαια, είνε τό όργανο τής αλήθειας, είνε επίσης και τό όργανο τής ψευτιάς, τής απάτης και συχνότατα τής σκοφαντίας.

Με τή γλώσσα κηλιδώνεται ή τιμή και ή υπόληψη τών ανθρώπων και δολόκληρη πόλη καμιά φορά καταστρέφεται από μιιά κακή γλώσσα. 'Αν με τή γλώσσα έξημνήσε τόν Θεό, μ' αυτή πάλι βλαστημάει, άσεβούμε, βουκολογούμε, ψευδμαρτυρούμε. 'Η γλώσσα είνε δόλοπο μαχαίρι με δυό άντίθετες όψεις: τού καλού και τού κακού.

Τ'α σοφά αυτά λόγια τού Αίσωπου έτασαν βαθειά έντύπωση στον κύριό του και στους καλεσμένους του. Κι' έτσι δέν τού έγινε ή παραμικρή παρατήρηση για τό ιδιότροπο φρόνισμα και μαγειρεύμα του.

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

- 'Ας με βαστά ή μάνα μου κι' άς με βαστά άνω-κάτω.
- 'Όποιος πίνει βερσέ, δυό φορές μεθάει.
- Μη βλέπεις τό κορσάκιλο όταν κωνηγάει, μά όταν τό κωνηγούν.
- 'Εγώ πουλώ και στραβώνω, έσύ βλέπε κι' αγοράζε.

